

Циљева:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.  
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

# ГЛАС ЦРНОГОРЦА

## ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштом са сваком годишњом, само у ледо-средно административни „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Хотор.

Дошле се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Алекса Мартиновић

### СЛУЖБЕНИ ДИО.

МИ  
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо рјешење Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1906. годину, које гласи:

„да се Милисаву М. Дедовићу, секретару министарства просвјете и црквених послова, урачуна у годишње службе за пензију вријеме од 16. августа 1894. год. до 12. септембра 1906. године, које је провео као учитељ у Србији, али с тијем, да у пенциони фонд накнадно уложи 5% од систематске плате од 1. јануара 1903. године, па до 12. септембра 1906. године.“

Заступник Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, Наш Министар Правде и Заступник Нашег Министра Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

20. марта 1907. год.

Цетиње.

НИКОЛА с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,  
Чувар државног печата,  
Министар Правде,

Г. М. Церовић с. р.

Заступник Министра Просвјете

и

Црквених Послова,

Министар Правде,

Г. М. Церовић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,  
Министар Иностранних Дјела,  
Заступник Министра  
Финансија и Грађевина,

А. Радовић с. р.

МИ  
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо рјешење Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1906. годину, које гласи:

„да се Јани Фатић, учитељици на Цетињу, урачуна у године службе за повишице и пензију вријеме од 1. септембра 1894. год. па до 1. септембра 1906. године, које је провела као учитељица основне школе у Скадру и у Институту Царице Марије на Цетињу, али с тијем, да у пенциони фонд накнадно уложи 5% од систематске плате од 1. јануара 1903. године, па до 1. септембра 1906. године.“

Заступник Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, Наш Министар Правде и Заступник Нашег Министра Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

20. марта 1907. год.

Цетиње.

НИКОЛА с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,  
Чувар државног печата,  
Министар Правде,

Г. М. Церовић с. р.

Заступник Министра Просвјете

и

Црквених Послова,

Министар Правде,

Г. М. Церовић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,  
Министар Иностранних Дјела,  
Заступник Министра  
Финансија и Грађевина,

А. Радовић с. р.

### НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

Дворске и дипломатске вијести.

— Њ. Кр. В. Господар отпутовао је у сриједу у Бар, да дочека Њ. Кр. В. Књагињу Милену, Њ. Њ. Кр. В. В. Књаза Нашљедника, Књагињу Милицу, Књагињицу Јелену Карађорђевић и Њ. Њ. В. В. Књагињице Ксенију и Вјеру, који су с пратњом у сриједу кренули из Рима, али су се због сасвим слабог времена зауставили у Бари.

Њ. Кр. В. Књагиња Милену повољно се опоравила од Своје болести.

Са Њ. Кр. В. Господаром отпутовао је у Бар г. Петар Максимов, олд. царско-руски министар.

— Г. маркиз Карлоти од Рипарбела, олд. италијански посланик, повратио се са одсуства.

— Госпођа баронеса Кун од Куненфелда, супруга олд. ђ. и кр. аустро-угарског министра резидента, отпутовала је са дјецом у иностранство.

— Г. Пилгрим-Балтаци, олд. немачки посланик и госпођа приредили су у недјељу чај, на који су били позвати дипломати, наши великодостојници и неки чиновници.

— Г. Д. Греговић, књ. цр. консул у Скадру, вјерио се с госпођицом Маријом Ј. Давидовић, из Цариграда.

Поред рада на жељезничкој прузи Вир—Бар и на пристаништу у Бару, гдје ће моћи наћи доста добре зараде до 2000 радника, отвориће се ове године у Црној Гори још и доље означени радови, на којима ће појединци имати добре наднице, и то бар онолике колике добијају радници на сличним радњама у Далмацији и Трсту.

Поменути радови јесу:

1. мост на Морачи код Биоча;
2. колски пут Пелев бријег—Јаблан;
3. насипи код Колашина и Матешева и продужење пута од Матешева к Јабучи;
4. продужење колског пута Андријевица—Трешњевик;
5. мост у Полимју;
6. колски пут Ждребаник—Шобајићи—Вражегрмци—Повија;
7. колски пут Луково к Шавнику;
8. колски пут од Шавника уз Туњемир;
9. мост на ријечи Пиви;
10. колски пут од Горњег Поља к Пиви;
11. колски пут од Никшића к Грахову, и то почињући са оба краја;
12. колски пут Чево—Д.-Град;
13. колски пут од Грахова к Цуцама;
14. колски пут Бар—Улцињ.

Поред тога биће рада и на многим другим омањим племенским и општинским радовима, о којима ће се у своје вријеме донијети извјештај.

Отварањем ових радова, као и оних домаћих и приватних, којих ће такође бити у знатној мјери, нестаје потреба, да наши радници траже зараду изван отаџбине, јер ће сво-

јом вредноћом, трудом и издржљивошћу лако моћи и дома стећи оно, што у туђем свијету великим трошком и губитком здравља а често и живота тешко зарађују.

### Записници сједница Нар. Скупштине

ЗАПИСНИК

од 23. јануара 1907. г.

XLIV. редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине

Почетак у 2 сата послје подне.

За министарским столом г. Церовић. Предсједник отвара XLIV. сједницу.

Секретар Павићевић чита записник XLIII. сједнице, који је примљен без примједба.

За тим чита молбе и жалбе, и то: Савице Јабучанина из Цетиња; Баја Радовића из Косијера; Мила и Паја Булатовића из Колашина; Николе П. Слечевића с друштвом из Подгора; Душана Почка из Цетиња; Митра Шћеповића из Ријеке; кметова: Новице Стојанова и Димитрије Полексића испред својих општина из Дробњака; Луке Митровића из Куча; Димитрије Полексића из Дробњака; Анђелије Вукотића из Цетиња.

За тим чита предлоге, и то: Ђура Дрецуна односно неправедног потраживања за повећање чиновничких плата и др.; и Петра Радовића, односно исушивања лугова; Вукова, Ђавског и Цановића, и канализације ријеке Црковнице и Трештенице.

Даље чита питање г. Спасоја Радуловића на министра војног, односно преустројства војног, које је чињено у мају мјесецу прошле године.

Напосљетку чита изјаву посланика, г. кадије Карађузовића, који јавља, да не може доћи у Скупштину због тога, што не може наћи у замјену свештеника — имама, — који би га могао заступити у цамији, због чега тражи продужење одсуства, које му је Скупштина одобрила.

Шобајић скреће пажњу Представништва на немилу појаву због писања у неким биоградским листовима, нарочито у „Београдским Новинама“ са непристојним изразима противу Скупштине и њеног рада, са чиме се жели учинети раздор између Круне и народа, с тежњом, да се и Устав укине. Тврди, да нема душе ни Црногорца, која није одавна Круни, као и то, да је Круна одавна Уставу, и да ће га достојно чувати и одржати. Упозорава Скупштину на извјесне ставове „Београдских Новина“ и др. листава, закључујући, да је то за сваку осуду, а с претпоставком, да су виновници свега тога гост, којег сопственим новцем плаћамо, а можда и наши рођени синови, које сматра за изроде и ништа људе, позивајући Скупштину, да изјави сажаљење према таквим подлацима, чији је говор Скупштина одушељено поздравила и изјавила негодовање према таквим протувама.

М. Павићевић слаже се са Шобајићем и вели, да су то ништа људи и ниски карактери, па било они наши држављани или ма ко други, јер нападају ниским средствима и нашу владу и Скупштину у којој је сва наша интелигенција, а шљедствено томе цио народ и Црну Гору, обилазећи као ласкавци до извјесних прилика наш двор, између којег и Представништва хтели су полугу метнути. Осудује ово некартерно и неспрско поступање, упозоравајући, да Црногорци и њихов дух нијесу допуштали неправедне нападе, и да би виновнике по црногорском обичају требало наградити.

Поп Војин Поповић вели, да је бившему министру иностраних дјела истакао питање односно рада и награде уредника „Гласа Црногорца“, г. Милоша Живковића, на чему још није добио одговор, који сматра за хитан, сумњајући да он са неким — на жалост нашим грађанима, — који се изродима назвати могу, безобразно напада нашу Скупштину и њен углед, за које мисли, да су и награду добивали, зато категорички апелује на Скупштину и Владу, да се ово питање што прије стави на дневни ред и да се стане на пут подлој хајци и отпуште ништа људи макар и на материјалну

штету наше, и ако сиромашне, али угледом високе и часне државе.

Прелази се на дневни ред.

Извјестилац г. поп Војин Поповић чита чл. 9. пројекта за 10. извјештаја одборског.

Н. Јовановић не слаже се са редакцијом одбором, гдје се каже: „да се морају“, већ „могу“ походити продужне школе; а такође ни с наградом учитељима по предлогу дотичних надзорника коју треба одредити цифром, а не произвољно, по самовољи истих, чији је предлог извјестилац усвојио.

Др. Радуловић слаже се са Јовановићем.

Шобајић примјећује продужне школе, као новину за нас без практичне вриједности, са постанком којих се не слаже, наводећи, да је и њихов и основних школа успех апстрактан, објашњујући које би прописе требало унијети па да имамо стварних резултата.

М. Татар слаже се са одборским мишљењем, да се чл. 10. пројекта изостави, јер о привредним школама и њином уређењу има и треба да води бригу привредно одјељење, а не мин. просвјете.

Вулетић примјећује напомене Шобајића овој новој установи, износећи разлоге, који су одбор руководили при уношењу истих, упозорава, да би се дошние васпитаницима одредиле специјално поједине гране за усавршавање, као што је то предвиђено у србијанском закону, по којему је одбор свој извјештај удесио. Приговара Јовановићу, да је одређеније казати обавеза школовања, како се школа не би избјегавала, а тако објашњује да је награда одређена с тога, да би учитељи уложили што већи труд и имали бољу вољу за рад, што најбоље може оцијенити дотични надзорник.

Пилетић се слаже са Др. Радуловићем и Јовановићем, а не са Вулетићем, наводећи, да би по овој одредби могле власти натјерати родитеље, да шилу дјецу у школу.

Ј. Пламенац жали, што избјегавамо начела науке и културе, напомињући, да смо, и ако имамо моралне снаге, изоставили у свему другоме, те треба трчећи стићи оне, који су пред нама. Напомиње да у Немачкој постоји девет разреда, а ми апстрахујемо, ако се продужи знање за практични циљ. Препоручује, да се не прелази лајички преко просвјете и њених закона.

Тошковић вели, да је закон моћ и обавеза за учитеља, како се не би у неким мјестима осујетило школовање и упозорава, да, и ако је овај пројект из српског закона изведен са обавезном наставом и продужном школом, ипак би посебне наредбе министарске могле у извјесним приликама ублажити законске одредбе и удесити исто према могућности.

Др. Радуловић примјећује, да би мала важност била продужних школа, пошто се по свршетку основне школе прелази у гимназију.

Потпредсједник ставља на гласање чл. 10. и то два пут сјеђењем и устајањем, па због сумњивог резултата и поименичним гласањем, који је примљен по редакцији одборовај са 28 против 26 гласова.

Извјестилац чита чл. 11. и 12.

Н. Јовановић не слаже се са редакцијом одбором, да се школе дијеле на државне, општинске и приватне, него на државне и приватне.

Ј. Пламенац вели, да се оваквом мишљењу не би ни лајичу надао, те се чуди Јовановићу на примједбу, која је — вели — погрешна.

Вулетић објашњује мотиве и начине на основу којих је ова подјела учињена.

Др. Марушић слаже се са Јовановићем, наводећи, да се и за приватне школе пита министар просвјете.

Тошковић објашњује, да је оваква подјела школа учињена искључиво према буџету, из којег се исте издржавају.

Ј. Пламенац за јачи доказ овакве подјеле истиче у свом племену случај, гдје су три општине имале једну школу са два држ. учитеља, а доцније се једна од тих општина одцијепила и сама подигла школу и плаћа учитеља без државне потпоре. Вели да се држава не стара за приватне школе и не поставља њихове учитеље, само им гледа квалификације.

М. Раичевић примјећује Пламенцу на



израз лајик, наперени Јовановићу, са којим се слаже, напомињући, да су ово појмови, који се могу различито различавати.

Члан 12. примљен је у смислу примједбе Јовановића.

Председник даје 10 минута одмора. После одмора.

Председник наставља прекинуту сједницу.

Извјестилац чита чл. 13.

Н. Јовановић не слаже се са редакцијом трећег става овога члана, по којој би одредби дјеца приватних школа при крају школске године полагаали испит у државној школи, наводећи, да би то било умјесно само у оном случају, кад би дотично дијете походило вишу школу. Узимају учешћа: г. г. Саво Вулећић и поп Војин Поповић, после чега је чл. 13 примљен по редакцији Ј. Пламенца.

Извјестилац чита чл. 14., који се прима по редакцији одборовој, даље чита чл. 15.

Министар Церовић противан је, да би се отворила школа, кад би се за исту пријавило мање од четрдесторо дјеце, пошто наше финансијске прилике не би толико школа допуштале.

Г. г. поп Војин Поповић, Тошковић и Вулећић предлажу, да би остао број 35.

Чл. 15. примљен је по редакцији одборовој. Извјестилац чита чл. 16., 17. и 18.

Ћетковић је противан, да се за школско земљиште одреди два до три, већ је довољно једно рало земље.

Поп Крсто Поповић слаже се са редакцијом одборовом односно школске баште, само тражи, да се боље прецизира о раду око ње.

Јововић се слаже са Ћетковићем, да би по чл. 18. требало одредити за школску башту по 1 рало земље, наводећи разлоге.

Потпредседник ставља на гласање чл. 18., који је примљен по редакцији одборовој.

Извјестилац чита чл. 19., 20. и 21.

Др. Радуловић тражи, да мушки и женски, као васпитачи, имају једнака права за накнаду станарине и огријева, пошто су им дужности једнаке.

Поп Крсто Поповић слаже се са Др. Радуловићем и тражи, да закон учитељице боље заштити.

Вулећић говори у прилог одборског предлога, објашњујући, за што је одбор тако предложио.

Пилетић предлаже, да се неударој учитељици даде потпуна накнада из разлога, да јој отац, односно хранилац, може бити сиромашног стања.

Сердар С. Пламенац пита, да ли је могуће огријев учитељски замијенити с додатком у новцу?

Чл. 21. примљен је по редакцији одборовој.

Извјестилац чита чл. 22., 23., 24. и 25., који су примљени по редакцији одборовој; за тим чита чл. 26.

Ј. Пламенац предлаже по овоме члану дневни ред предмета с хуманитарног и реалног гледишта, који је Скупштина усвојила.

Извјестилац чита чл. 27. који је примљен по редакцији; за тим чита чл. 28.

Рад. Поповић мишљења је, да би требало распусте о Божићу означити датумом и то од 22.—28. децембра, а о Ускресу од В. Четвртка до уторника првог по Ускресу.

Извјестилац упозорава, да су се при оваквој редакцији држали досадашње практике.

Дожић пита, на основу чега је одбор унио полудневну наставу.

Извјестилац објашњује због удаљености кућа по селима, као и због ружних времена.

Тошковић вели, да је ово најбоља одлука одборова, коју је у овом извјештају унио, објашњујући, да похођењем четвртка, и смањивањем распуста не губи се ништа више времена, но је то био предвидни први школски закон, наводећи, да је то и са здравственог гледишта дјецe боље, а с економског корисније, пошто је и народу тијем учињена једна велика олакшица.

Потпредседник ставља на гласање чл. 28., који је примљен по редакцији.

Извјестилац чита чл. 29.

Н. Јовановић примјећује, да би практичнији био упис дјеце по досадашњој пракси, него ли у мјесцу мају као што је одбор предложио, по којему питању узима учешће поп Војин Поповић.

Др. Радуловић вели, да један staleж нема права одређивати дужности другог са тога гледишта, што је унесено, да лекари прегледају болесне ученике, наводећи, да лекара нема довољно, а школе су раштркане и од станова лекараских у извјесним мјестима спречијене географски.

Извјестилац приговара Др. Радуловићу, да су сви закони за свакога обавезни и међусобно сагласни, и да они, који законима одговарају, треба да се са потпорама узајамно потпомажу.

Потпредседник ставља на гласање чл. 29., који је примљен по редакцији.

Извјестилац чита чл. 30. и 31., који се примају по редакцији одборовој; за тим чита чл. 32.

Министар Церовић упозорава на тешке прилике инокосних фамилија, гдје би ђак могао користити дому било за рад или чување стоке, у ком би случају требало ослободити ђака.

Тошковић приговара министру Церовићу, што својим говором заштићује богате а не сиромашне, које у свакој прилици треба заштићавати.

Потпредседник ставља на гласање чл. 32., који се прима по редакцији одборовој.

Извјестилац чита чл. 33. и 34.

Ј. Пламенац примјећује одбору, што их је руководило, да изоставе други став овога члана, у које му је прецизно одређена наставничка спрема, упозоравајући, да стручних школа има више врста, које не одговарају учитељском позиву.

Извјестилац напомиње, да се за учитеље не може подразумевати друга стручна школа осим оне, која с педагошког гледишта одговара томе позиву. Напомиње, да је одбор за овакав предлог руководило то, што ми нијесмо, нити можемо имати специјално учитељску школу или Богословију, него Богословско-учитељску школу и институт, пошто се из првог завода оспособљавају кандидати за учитеље и свештенике, а из другог за учитељице.

Министар Церовић слаже се са Пламенцем изјављујући, да законом треба предвиђети оно, што шљедује, а не оно, што је прошло и што постоји а не одговара савремености.

Вулећић даје важност говору министра Церовића, но ипак се базира на говор Ј. Пламенца правдајући редакцију одборову, и слаже се с њом.

Тошковић вели, ако не би била отворена искључиво учитељска школа, онда да се одобри редакција по одборском извјештају, иначе да се прими редакција законског пројекта, но са измјеном, да матуранти гимназије или реалке не могу бити стални учитељи.

Ј. Пламенац напомиње, како су многи наши државници и чиновници свршили извјесне науке а међутим добили службе, које њиховом оспособљењу не одговарају, за то тражи, да се прецизно одреди у закону, ко има права бити учитељ, иначе би ту службу тражио ма ко, и из ма које стручне школе. Напомиње и то, да се није могло доћи до повољног резултата са свршеним ученицима Богословско-учитељске школе, за које каже, — строго узевши, не би могли ни бити учитељи с тога, што у року од три године спремају се за свештенички и за учитељски позив, који случај не постоји у другим државама.

Н. В. Митрополит напомиње, да је сувишно говорити о специјално учитељској школи и богословији. Вели, да ми примамо субвенцију из Русије за нашу богословију, која и ако сад паузира, она ће се створити кроз двије године слично досадашњем начину, с том разликом, што ће је походити ђаци шестог разреда гимназије, а продужиће се четири године, те ће се — каже — из те Богословско-учитељске школе за наше прилике моћи довољно оспособити кандидати и за учитеље и за свештенике.

Н. Јовановић замјера говорницима, што цијене туђинштину, а омаловажавају наше домаће николавање. Слаже се са Н. В. Митрополитом с погледом на нашу моћ и економске прилике.

Вулећић правда говор Пламенца с начелне, а не са специјалне стране. Приговара, да не чинимо испад са стварањем сјекта по школској спреми за васпитаче. Вели да је добра жеља Н. В. Митрополита, но би се васпитаницима Богословско-учитељске школе мијешали појмови, те би исти били у предрауди са мислима. Даље каже, да би за учитеље требала специјална учитељска школа, а за свештенике богословија, у смислу изјаве Н. В. Митрополита, иначе би за васпитаче требало оспособљавати кандидате у Србији или учитељским школама у Аустрији.

Н. В. Митрополит не противи се говору Вулећића, али га није могуће остварити, пошто наша земља није у стању за сад издржавати те школе. Што се пак тиче тога, да свршени кандидати не би били на чисто са мислима, — вели, они би имали мјеста или за учитеља или за свештеника, које би дужности довољно условљавали.

Тошковић вели, да Богословско-учитељска школа спрема двије приближне струке, са приближним позивима, које би требало спојити нарочитим програмом. Противан је изразу Вулећића, кад вели, да учитељске кандидате треба оспособљавати у иностранству, код наше Богословско-учитељске школе, наводећи, да би за сваку другу струку правилније било оспособљавати људе на страни него ли за учитељске, примјећујући, да из иностранства већином васпитачи не могу бити добри, пошто такви не познају црногорски дух и прилике.

Вулећић вели, да је једно исто свршити школу у Србији или у Црној Гори, пошто се васпитаник у истоме српскоме духу васпитава.

Потпредседник ставља на гласање чл. 34. и то поименично, по коме је гласало за одборски извјештај 16. а против истога 29 гласова.

Извјестилац предлаже двије редакције, које се не усвајају.

Ј. Пламенац чита став, изостављен из 34. члана пројекта, објашњујући, у коме случају и из које школе могу бити кандидати постављени за учитеље.

Поп Војин Поповић примјећује Пламенцу, што потцијењује Богословско-учитељску школу.

Тошковић је мишљења, да матуранти гимназије или реалке не могу бити стални учитељи, наводећи, да они нијесу за то оспособљени с педагошког гледишта.

Вулећић вели, да су свршени матуранти реалке или гимназије положили све испите, а пошто би положили испит из педагошке групе после године дана, они су оспособљени и за учитеље, наводећи, да има доста кандидата учитељских, који полагају практични испит, а не испит зрелости, који тражи специјалну спрему, па ипак постају наставницима основнијех школа.

Ранчевић предлаже, да се II. раставак чл. 34. пренесе у чл. 35. који је предлог усвојен.

Извјестилац чита чл. 36., 37. и 38., који су примљени по извјештају.

Потпредседник закључује сједницу у 6 по подне, а XLV. заказује за 24. о. м. у 2 часа послје подне.

Председник Народне Скупштине, В. Шако Петровић.  
Секретари: Јуб. Бакић, Милија Павићевић.

## Француска и Мароко.

Прије неколико дана убјен је у мароканској вароши Маракешу од разуздане масе урођеника француски љекар Мошан. Овај догађај узбудио је до крајњих граница јавно мишљење у Француској и француска влада одлучила је по једнодушном одобрењу парламента, да окупира мароканску варош Уиду, те да тиме нагна мароканске власти да Француској даду потпуно задовољење. Окупација Уиде већ је и извршена, и то без икаквог отпора, а француска војска држаће је окупирану дотле, докле год се не задовоље захтјеви њене владе. Своју одлуку о привременој окупацији Уиде Француска је саопштила свим силама, које су то примиле к знању.

Поводом овог догађаја један дио француске штампе отворено напада Њемачу и њену политику у Мароку, која не престаје да раздражује Мароканце против Француске. Наравно, тешко је одредити колико су те оптужбе основане, али признати се мора — јер се то већ у више прилика показало — да је ушљед држања њемачке дипломатије у Тангеру, разузданост Мароканца јако порасла и да ови простодушни горштаци држе, да им је ушљед њемачке протекције све дозвољено. Њемачка као просвијећена држава, ма колико њезина мароканска политика ишла различитим правцем од Француске, не може се окривити да је солидарна с мароканским фанатичима, и д-р. Розен, њемачки посланик у Тангеру, био је први, који је свом француском колеги изјавио саучешће поводом убиства Мошановог; али опет нема сумње, да неки тајни њемачки агенти, тумачећи на своју руку циљеве њемачке политике у Мароку, иду у својој ревности каткада и сувише далеко, па својим радом и раздраживањем против Француза, изазивају прилике повољне за развијање фанатизма међу мароканским урођеницима.

Убиство љекара Мошана у Маракешу доказује потпуно, да у Мароку доиста постоји потајна агитација против туђинаца, те у том смислу и не бијаху француски извјештаји о потреби војне интервенције у Мароку баш „плодови бујне фантазије“, како их називаху извјесни њемачки листови. То је убиство кржави одговор на наруче-

не славопојке њемачких новинара у Мароку, који не престају увјеравати своје удаљене читаоце о томе, како у шерифовој држави влада „ред и мир“, и да се Европејци тамо немају чега бојати. Оно ће без сумње нагнати силе, које су потписале алгесираску конвенцију, да се што прије приступи извођењу рефорама у Мароку и завођењу међународне полиције у главним мароканским варошима.

Да су француски напади на Њемачку за овај догађај у Маракешу неосновани, види се већ и по томе, што је француска војска Уиду без отпора окупирала, а тиме се је баш најбоље и истакао значај међународне конференције, која је прошле године одржана у Алгесирасу. Да се је ово убиство догодило само прије годину дана, ко зна да се не би због њега распламтио европски рат. Данас — све силе примају к знању одлуку, коју је француска влада извела као нешто сасвим природно, јер тек Француска не може допустити, да јој се буд зашто убијају сународници. И као што је, дакле, ситуација у Европи прије годину дана била због Марока и сувише заоштрана, данас је она, све док буде трајала садашња политика споразума, сасвим јасна и мирна, те акција француске владе не само да неће изазвати никаквих компликација, него је она напротив наишла на одобравање цијеле Европе.

## ЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

(Марлен Бертло). У Паризу умро је један од највећих научењака данашњих дана, Марслен Бертло. Био је хемичар, философ, професор, сенатор и министар. Свјетску славу стекао је својим огромним и важним радовима на хемији. У Француској је стекао великога признања и својим прегнућем за подизање више наставе, за одбрану опсједнутога Париза и за утврђење републике.

Његових стручних хемијских радова објављено је у неколико стотина (до 600) књига, расправа и биљежака. Двије велике и ваљане области: Органска Хемија и Термохемија њему имају да благодарне за високи ступањ, на коме се сада налазе.

У Органску Хемију он је увео органске синтезе. До његових радова није се могло опитом оборити старо, укорјењено вјеровање: да органска тијела може да створи само нека животна сила. Он је успио да обичним физичким и хемијским силама споји материје у органска тијела; успио је прво да спајањем простих тијела створи основна органска једињења: алкоhole и угљо-водонике, од којих се послје могу да развијају друга органска тијела. Свијет се зачудио, када је он помоћу електрицитета угљеник и водоник непосредно ујединио у први угљо-водоник, у ацетилен. Радећи на овим органским синтезама он је проналазио нове методе рада и нове апарате, од којих су неки из лабораторија прешли и у фабрике.

Бертло је један од главних оснивача Термохемије, то јест оне науке, која мјерењем и рачуном утврђује, колико се у хемијским процесима троши или ослобађава топлоте, те колико се енергије и механичкога рада при томе објелодањује. Након великог труда он је прецизирао главна начела Термохемије, коју је науку у неколико великих књига и систематски изложио.

За вријеме онсаде Париза Бертло се занимао фабрикацијом топова, нитроглицерина, динамита, барута и изналажењем саобраћајних средстава између Париза и остале Француске. Тим је радовима постао толико популаран, да су га Парижани изабрали за члана парламента, и ако се он није ни кандидовао. Дошлје га је Сенат изабрао за свога доживотног члана, а отуд је дошао два пут и за министра.

Бертло је био научењак који је мислио, да се наука и философија морају примјенити на подизање народног благостања и његовог моралног и умнога стања. Као пријатељ слободе и слободних установа, он је исповиједао да наука има да помогне демократији у њеном раду на рјешавању задатака модерних држава.

За овако велике заслуге покојникове за отаџбину, француски министарски савјет је одлучио, да се Бертло сахрани о државном трошку. Комора је са 485 гласова против 7 вотирала влади 20.000 франка за погреб Бертлов и ријешила је, да се Бертло заједно са својом женом,



послије чије смрти је истога часа и он умро, сахрани у Пантеону, где су смјештене мошти Волтера, Руса, Виктора Ига, Сади-Карнота и других француских великана.

#### (Књиге Српске Књижевне Задруге.)

Књижевни одбор утврдио је шест књига за наредно коло Срп. Књиж. Задруге. Узета су ова дјела: *С. Сремца: Зона Замфирова*, (причу је писац за живота поправио и допунио раније издање); *В. Ј. Илића: Пјесме*, (цјелокупно издање); *Болеслава Пруса: Предстража*; *Б. Станковића: Газда Младен, роман*; *Алекса Константиновића: Бања Гање и Виртилијева Енеида* (превод у прози). За који дан биће одлучено и о седмој књизи. Веома је вјероватно, да ће бити примљена *Сењобосова: Културна Историја* (нови вијек).

Као што се види, ово ће коло бити по свему једно од најбољих, а како ових дана отпочиње штампање, све ће књиге бити готове на вријеме (до 1. септембра).

#### (Рад Српске Академије Наука.)

Српска Академија издаје *Насеља српских земаља* под редакцијом чувеног научника др. Јована Цвијића. У тим су издањима описи села из свију српских покрајина, а досад има 2800 тих описа. Из Србије је 1700, Херцеговине 385, Босне 265, Старе Србије и Македоније 276, Црне Горе 123, Славоније 21, Боке Которске 62 и из Далмације 23. Како се одавде види, нема ниједног описа из Угарске и Хрватске, а и Славонија има најмање од свију. Дужност би била интелигентних људи радити на овом послу, и овај ваљани рад што већма помоћи.

#### (Нови српски рјечник.)

Академија наука у своје лексикографско одсјеку, припремила је грађу за оглед академијина рјечника. За уреднике огледа изабрани су секретар лексикографског одсјека *Момчило Иванић*, професор гимназије; и професори универзитета др. *Александар Белић* и др. *Василије Ђерић*, који ће тај посао радити независно један од другог. Када они доврше повјерени им посао, утврдиће се правац и облик уређивања академијина рјечника и одређиће се уредник.

(Бугарски универзитетски професори на европским универзитетима). Како је познато, бугарска је влада због ђачких демонстрација против Књаза Фердинанда приликом отварања новог бугарског народног позоришта, затворила бугарски универзитет и отпустила универзитетске професоре. Како сад софијски „Дневник“ јавља, позван је професор Тодоров на универзитет у Грацу на мјесто професора д-ра Мурка, који ће замијенити проф. Јагића, који иде у пензију. Од других бугарских универзитетских професора отићи ће у иностранство др. Милетић на универзитет у Минхен, а проф. др. Златарски на руски универзитет у Харков. Сва три професора предаваће о славистици.

#### (Телефотографија.)

Проблем телефотографије састоји се у томе, да се фотография телеграфски или телефоном репродукује на другом удаљеном мјесту, исто као што се глас шаље на једно удаљено мјесто телефоном. Већ су се многи физичари и електротехничари бавили тим проблемом, али се свакад показало, да они од тог будућег проналаска траже одвише. Њихова тежња одавна је ишла за тим, да слику ухвати и репродукује у далбини, т. ј. учине да је види и гледалац, који се налази на другом мјесту. Они су дакле тежили, да ријеше велики проблем електричног дурбина, прије него што су ријешили мањи и простији проблем, проблем електричне телефотографије.

Да је овај проблем простији, то се види из овога. Док би за електрични дурбин, т. ј. за пренос слике електричним путем из једног мјеста у друго требао бар један секунд, дакле врло кратко вријеме, дотле се за електричну телефотографију може узети мало више времена.

До сада се постигло, да се проблем телефотографије ријеша, јер је пошло за руком, да се фотографије у величини од 13/24 пренесе с једног мјеста на друго за 6 до 12 минута. Удаљеност тих мјеста може бити више хиљада километара.

Електричним путем начињене су фотографии на далбини од 1500 километара, дакле од прилике колико има од Рима до Париза. Покушаји који су чинјени из Минхена у Нириберг и натраг, и из Париза у Лион и натраг, показали су одличне успјехе.

Каква је практична корист може извући из овог проналаска?

С почетка се мислило, да ће полиција од телефотографије моћи прву корист имати, а сад се видјело, да то није полиција него илустровани листови, који се тим проналаском могу највише користити.

Први је био француски илустровани часопис „L' Illustration“, који се користио овим изумом. Важност телефотографије за илустроване часописе неоспорна је и већ се потрајаги дуго времена и апарати

за телефотографију распространиће се по цијелом свијету. Новине и часописи биће принуђени, да не би заостали за другима, да доносе слике снимљене телефотографским апаратом.

Криминалној полицији врло добро ће доћи иницијатива илустрованих листова. Њој ће се зацијело стављати на расположење апарати у оним варошима, где их има. Осим тога, помоћу телефотографије моћи ће се врло добро преносити рукописи, цртежи и земљописне карте. Због овога је тај проналазак и од велике важности за војску.

С временом ће се без сумње наћи и апарат, којим ће моћи и гледати у даљину помоћу електричне, и ако би такав апарат био врло компликован.

(Учитељству Црне Горе.) Југословенски учитељски конгрес, одржан 20. августа 1906. у Биограду, прихватио је правила Савеза југословенских друштава. Делегати „Савеза хрв. учит. друштава“ нијесу били од свога одбора овлаштени, да мериторно расправљају о оснивању југословенске учитељске заједнице и да прихвате каква правила, што су они на конгресу и изјавили.

Та правила штампана су у 3. броју од г. 1906. крагујевачке „Просвете“, а потписати предсједник их је с г. Луком Јеленцом поднио „Савезу хрв. учит. друштава“ у Загребу 23. децембра 1906. с молбом, да их на својој скупштини прихвати и тако ступи у „Савез југословенских учитељских друштава“. На то је Савез одговорио 20. фебруара 1907. ово: „Средишњи овај одбор држи, да се Савез учит. друштава југословенских земаља не може установити правилима, будући да би та правила морала задобити одобрење свих власти југословенских земаља, што је готово немогуће провести. Но средишњи одбор има на уму други начин, којим би се могло удесити заједништво учитеља хрватских, српских, словенских и бугарских. О том начину пише нам исти одбор слиједиће: „Средишњи одбор Савеза хрв. учит. друштава и овом приликом изјављује, да с радошћу пристаје уз идеју, из које су та „правила“ потекла, и да је спреман на подручју реалнога рада око провођења те идеје судјеловати, колико год буде у његову дјелокругу примјерено и могуће... Но ипак средишњи одбор Савеза хрв. учит. друштава држи, да би приопћење правила за састав формалнога југословенскога учит. друштва и у том облику било сувишно напросто с тога, јер таквог друштва уз политичку поцјепканост јужних Славена не може бити. Могуће су само заједничке скупштине или конгреси, па би према томе требало, да се речени привремени одбор у смислу споменуте резолуције, а у споразуму са свијема јужнословенским учитељским корпорацијама побрине око тога: гдје, када, с каквим програмом и по каквом пословном реду би се љетос одржао такав састанак? Таквом ће настојању овај средишњи одбор са свом приправношћу изићи у сусрет“.

Молимо с тога све Савезе учит. друштава на словенском југу, да нам изволе што прије јавити, о чем желе да се расправља ове године на учитељском конгресу?

Конгрес могао би се држати у Загребу, мјесеца августа уз скупштину „Савеза“, а и по његовом пословном реду.

Приједлоге и питања за југословенски конгрес нека изволе учитељска удружења и појединци послати на потписаног предсједника.

Госпић, 26. фебруара 1907.

Предсједник одбора за учит. конгрес:  
Даворин Трстеник.

(Годишњица Николе Чупића). Изшла је из штампе: „Годишњица Николе Чупића“, књига 26-та, са овом садржином:

1. Стојана Новаковића — *Вук Караџић и Н. Н. Надеждин*, прилог к биографији В. С. Караџића. 2. Пок. Боже Кнежевића — *Источни Народи уојшине*. 3. Стојана Новаковића — *Соће и Сокалик у средњовјековној Србији*. 4. Андре Гавриловића — *Књижевно интересовање у Србији за вријеме устанка*. 5. Аврама Поповића — *Горњи Ибар Средњег Вајека*, историјско-географска разматрања (III дио). 6. Стојана Новаковића — *Павасиор*, прилог к познавању старих аграрних обичаја Балканскога Полуострва. 7. Андре Гавриловића — *Српска Народна Лирика*. 8. Стојана Новаковића — *Сугаре — Поша јањичарска*, прилог к истраживању рјечи српскога језика. 9. Милојка В. Веселиновића — *Народни називи мјесеца у Срба*. Цијена је књизи 2 динара, а својим обилатим и одабраним садржајем сама се најбоље препоручује.

## ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

(Одликовања). Њ. Кр. В. Господар благоизволио је одликовати: г. г. др. Јована Цвијића, ректора универзитета у

Биограду, Тихомира Марковића, гувернера и адвоката Марка Стојановића, вице-гувернера Народне Банке у Биограду II. степеном, и г. Тодора Махаиловића, предсједника надзорног одбора Народне Банке у Биограду III. степеном Данилова ордена.

(Из Народне Скупштине). Претрес о иселјеничком питању, који је поведен прошле недјеље у тајним сједницама Народне Скупштине, завршен је у недјељу тиме, што је остављено Књажевској Влади, да изрази предлог Закона о иселјавању и да га што прије изнесе пред Народну Скупштину на рјешавање.

У сједницама од ове недјеље Народна је Скупштина по завршеном претресу Закона о пошти, телеграфу и телефону, који је у начелу и појединостима изгласан и усвојен, саслушала и примила к знању одговоре министра унутрашњих дјела г. Мих. Ивановића и министра правде, заст. министра просвјете г. Церовића на више посланичких интерпелација и питања.

У уторник приступила је Народна Скупштина претресу Закона о општинама, који је у начелу једнодушно усвојен, а у појединостима претрес још траје. Јуче пак поднесен је Скупштини предлог закона о давању повластице г. Турвону Венедиктовићу Кибалчићу, Русу, који ће у Улцињу подићи музеј и гостионицу и старати се да састави акционарско друштво за уређење удобног морског купатила у тој вароши. Скупштина је овај законски предлог упутила свом одбору на проучавање.

(Балканска изложба у Лондону). У прошлу недјељу приређена је у Војном Стану мала изложба онијех предмета, који ће се у Лондон упутити. У једној од највећих сала поразмјештене су биле ствари у три дугачка реда, између којих су гледаоци пролазили. И ако је због великог броја изложених предмета, а за онако кратко вријеме колико је изложба трајала, немогуће било учити сваки предмет, ипак је у главном видјело, да је изложба у пуној мјери обухватила све што је Одбор својим програмом од излагача потраживао. Највећи дио изложбе заузимају производи из домаће наше радности, а међу њима на првом мјесту дјелови наше народне ношње, садашње и старинске. У великом броју изложено је и разноврсно скупочице старинско оружје и разне сребрне и златне израде. И све друге занатлијске израде добро су заступљене; а кад к томе додамо још и сваковрсне селачке израде и прерађевине, које за свакодневни живот потребују, као и многобројне производе из природног богатства наше отаџбине којима се селјак издржава, онда се доиста може рећи, да ће изложба у том правцу бити вјерно огледало нашег домаћег живота и културног напретка коме тежимо. А колико се код нас домаћа радност усавршава, показују најбоље разни женски радови, које је изложила наша Радничка Школа, (скупочице ћилими, свилени пасови, женске свилене златом везене блузе у народном кроју и т. д.) а који својом солидном, укусном и фином израдом свакога задивљују и служе нашој изложби на част.

Са овим ипак, што је у Војном Стану изложено било, није наша изложба потпуна, јер оно баш што ће изложбу украсити и дати јој сасвијем други изглед, или је већ у Лондон упућено или се још завршује. Ту имамо у првом реду напоменути радове наших сликара: Почака, Шобајића, Врбице, а као круну свега овога, радове академика Паја Јовановића из црногорског живота. Ту долазе и многобројни фотографски снимци најљепших типова и крајева Црне Горе, на којима нарочито фотограф ради већ од мјесеца дана. И разне географске, геолошке, рељефне и културне карте Црне Горе, које сад завршује г. проф. Мило Ковачевић, биће од великог интереса, јер је у њима очигледно изложено наше стање у економском и политичком погледу. Лијепа ће бити и изложба нашег дувана и његових прерађевина, које је управа монопола већ у Лондон упутила. У Лондону је по нацрту Енглескиње Мис Дурхам уређена већ у природној величини и соба имућнијег црногорског селјака са селачким покућством, у којој ће Црногорац ударати уз гусле, а Црногорка продавати албуме Црне Горе и разноврсне наше дописнице са сликама. Најзад, што је за нас најважније, а што због рђава времена још није на Цетиње стигло, то су шуљеви од разних дрвећа из наших прашума, који ће својом величином без сумње привући на себе пажњу страног свијета.

Кад се, дакле, састави оно што смо у недјељу у Војном Стану видјели са овим што сад у кратком изводу напоменусмо, оправдана је нада, да ће црногорска изложба, благодареди неуморном настојању и раду Главног Одбора, свијех пододбора а и нашијех излагача, стећи у Лондону онште допадање и заслужено признање.

Изложбу у Војном Стану посјетило је цијело Цетиње. Најприје је дошао Њ. Кр. В. Господар с г. Петром Максимовим, царско-руским министром, па су за тим изложбу прегледали Њ. В. Књаз Мирко, г. г. дипломати с госпођама, наше грађанство и сви ђаци наше гимназије.

(На знање). Овдашње кр. италијанско посланство извјестило је наше министарство иностраних дјела, да ће се и ове године као и прошлијех, одржати у Бари (Италија) велики сточни пазар од 21. до 23. априла (4. до 6. маја по нов. кал.)

Парабродско друштво „Пуља“ попустиће том приликом 50% од обичних цијена за превоз морем својим лађама између Бара—Бари и Котора—Бари, како за стоку, тако и за оне који ју прате, само су ови дужни снабдјети се увјерењем агенције друштва „Пуље“ у Бару или Котору, да је стока доиста одређена за поменути пазар.

(Дјечији Сад.) Ушљед рђавог времена које је било ове зиме, као и ушљед лекарског савјета, дјеца која похађају Дјечији Сад, била су отпуштена кућама.

Пошто су поменути разлози сада већ нестали, редовна занимања у Дјечијем Саду поново отпочињу у понедјељник, 26. ов. м., о чему се дјечији родитељи извјештавају.

(Изучавање талијанског језика). Г. професор Николини наставио је од претјече своја предавања талијанског језика, што се ставља до знања онијема, који су раније учили, или који желе сад почети.

## ТЕЛЕГРАМИ

(Бечког Кор. Бироа.)

Букурешт, 19. марта. Стање се у цијелој Румунији побољшава.

Рапало, 19. марта. Титони се је састао са Биловом и задржао се код њега дуго.

Букурешт, 20. марта. Мир је успостављен. Префекти примају жалбе од селјака и добивају од посједника разне уступке.

Петроград, 20. марта. У Думи се расправља питање аграрно. Министар пољопривреде изјавио је, да ће народна биједа тек онда престати, кад пољопривреда буде стављена на прво мјесто пред свим другим државним економским питањима.

Биоград, 21. марта. Бивши министар иностраних дјела Љуба Калевић је умро. — У Скупштини настављају самосталци опструкцију. Ратарац је изјавио, да ће се опструкција озбиљно водити и питао је Пашића, да ли мисли распустити Скупштину. Пашић је одговорио, да ће влада предузети нужне мјере које до за потребно нађе, али да не мисли да би распуштање Скупштине умјесно било, јер би се опструкција и у новој могла наставити.

Петроград, 22. марта. Представници руски на страни добили су налог да упуте велесилама код којих су акредитовани, окружницу за сазив друге конференције мира у Хагу. — Сједињене Америчке Државе, Енглеска, Шпанија предложиле су, да се допуну програм конференције у погледу ограничења наоружавања. — Руски представник у Хагу тражио је од холандешке Владе, да се конференција сазове 15. августа.

Скопље, 23. марта. Јуче је у овдашњој околини откривена и опкољена једна бугарска чета. Борба још траје.

Рим, 24. марта. Краљ је у пратњи министара Титонија и Мирабела отпутовао у Таранто, где ће се сјутра украти за Атину.

Петроград, 24. марта. Дума је наставила претрес о буџету. Новине јављају, да су се свуда саставила удружења, која ће се борити свијем средствима, да се Дума распусти.



## Званични огласи

### НА ЗНАЊЕ

Ријешењем овог министарства од 8. јуна пр. године број 3157. забрањена је била продаја и увоз брашна № 5. фирме G. Stucchi, из Млетака, на основу стручне анализе и мишљења санитарског одјељења, као штетно за здравље.

На затраживање заинтересиране фирме, једна количина брашна те врсте послата је била централном хемиском државном лабораторијуму у Рим ради анализе, која је дала резултат:

Да је брашно пошљедње врсте, наљуго, од жита без икаквих примјеса и да садржи 0, 02% пијеска од камена млинског, која се количина може налазити и у брашну прве врсте.

Налазећи, да је резултат и ове анализе незадовољавајући, да би се такво брашно могло без штетности употребити за људску храну, Књ. Министарство Унутрашњих Дјела остаје при своме ранијем ријешењу, да се брашно фирме Stucchi № 5. као и сва слична брашна, па ма откуд била, не могу увозити и продавати у Књажевину.

К. Бр. 1674. Из канцеларије Књ. Министарства Унутрашњих Дјела, 23. марта 1907. г., на Цетињу.

1,1

### ОГЛАС

Књ. Министарство финансија и грађевина износи на јавну продају државну непокретност, која се састоји из једне лијепе и тврдо ограђене двокатне куће налазеће се на Цетињу под Границом, дугачка 13.60 см., широка 9.46., висока 9.20. см. са једанаест одјељења и то 9 соба, један велики ходник и магацин са једним балконом на лицу и терасом остраг.

Кући припада једна бистијерна и у једном комаду око куће два и по рала и 11.<sup>2</sup> м. добре и потпуно обрађене ораће земље.

Цијела ова имовина граничи: од истока старим путем који води уз брдо Границу; од сјевера колским путем; од запада земљом Илије Поповића; од југа земљом Марка Побора и Јоша Поповића.

Ко би желио купити горе описану непокретност нека се на дан 2. априла ов. год. пријави потписатој канцеларији којегаче се да на држати лицитација о продаји речене имовине и потписати понудиоцу највише цијене; разумије се, ако ова буде повољна за министарство.

Нарочито се позивају сви они, који имају какво прече право купње, да се на означени дан пријаве канцеларији Књ. Министарства финансија и грађевина.

Купац поменуте имовине треба одма да положи готов новац Министарству.

Број 53. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина. Цетиње, 23. марта 1907. 1,2

### ТРАЖИ СЕ

Милан А. Лековић — Прекогарац, који је пошао прије осам година у Сјеверној Америци и до назад четири године јављао се из Калифорније, а од тада се за њега ништа незна.

На молбу његовијех сестара умољава се сваки, ко би о њему што знао, да изволи доставити.

Цетиње, 24. марта: Канцеларија Министарства Иностранних Дјела. (1—2)

Гл. Држ. Благајна примаће ситуацију аустријски новац у замјену за нови црногорски новац само до 8. априла т. г. што се ставља на знање свима заинтересованима, да до овога дана учине размјену, јер се новац пошље тога дана неће примати ни на једној државној Благајни.

Д. Р. Број 1202. Из Држ. Гл. Рачуноводства. Цетиње 24. марта 1907. год. 1,2

### Службени огласи.

**СТЕЧАЈ.** — Ријешењем Књ. Обласног Суда на Цетињу од 13. марта ов. год. број 658—IV—1907—6. Отворен је стечај над имовином Риста Мишковића, трговца из Цетиња.

Услед чега позивају се сви његови дужитељи да се најдаље до 25. јуна ов. год. пријаве општинском суду на Цетињу са својим потраживањима поткријепљеним односним исправама с напоменом, да се послје тога дана ничије потраживање неће признати.

Цетиње, 13. марта 1907. год.

Књ. Обласни Суд  
за предсједника — судија  
Милош Ивановић

Р. 79, Бр. 148, 1,3

**ОГЛАС.** — Јавна продаја непокретности Анђуша Ј. Станковића, извршиће се 15. јуна ов. год. у 4 сата послје подне. Види оглас у „Глас Црногорца“ број 5—10.

Број 121—IV—1906—44.

Улцињ, 16. марта 1907.

Општински Суд вар. Улциња  
Р. 40, Бр. 146, 1,1

**ОГЛАС.** — Јавна продаја непокретности оvd. Мила П. Вуксановића, извршиће се 15. јула ов. год. у 4 сата послје подне. Види оглас у „Глас Црногорца“ број 5—11.

Број 423—IV—1906—144.

У Улцињ, 16. марта 1907 год.

Општински Суд вар. Улциња  
Р. 40, Бр. 145, 1,1

### Приватни огласи

Ко ми пошље жигосаних марака, Црногорских, — добиће на његов адрес врло лијепе илустроване дописнице, са изгледом Горње Аустрије.

August Loidl  
Bad Ischl  
R. 25, Бр. 120 2,3 (Haute Autriche)

### Измјена марака

Ко ми пошље 100 црногорских марака, добиће исто толико добрих европских марака.

За поштарину треба марку приложити.

Horst Riger, Limbach  
П. п. бр. 130, 1,3 (Sachsen)

### ЗАХВАЛНОСТ

Јован Лазов Зец-Побор. приложио је новом храму св. Николе у Улцињу: двије велике икне; св. Никола и св. Јован Крститељ, с богатом позлатом и оквирима, прве врсте по величини.

Поменути и прије богато је обдарио нашу цркву.

Црквена општина и одбор најпохвалније благодари побожном дародавцу.

Улцињ. Црквено-Општински Одбор  
благајник Машан Вујовић

Р. 54, Бр. 153, 1,1

### ЧИНИМ НА ЗНАЊЕ

да ћу у недјелу 1. априла ове године пренијети кости мога мужа перјаника **Зека Радова Јанковића** у нови гроб, који сам му из благодарности подигла, пред црквом у Додошима.

Ријека, 20. марта 1907.

покојникова удова **Мисја**  
Р. 38, Бр. 149, 1,1

### УПРАВА ЦРНОГОРСКОГ МОНОПОЛА ДУВАНА

АНОНИМНО ДРУШТВО — КАПИТАЛ 2.500.000 КР.

### Сједиште у Подгорици

Господа акционари позивају се на

### РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

по одредбама чланова 11 и 15 друштв. статута, у недјелу 1. апр. (14. апр.) 1907. у три часа послје подне у канцеларији изаслатог савјетника у Венецији — Компо Сан Проволо, Палацо Вјанели бр. 4711.

### ДНЕВНИ РЕД:

1.) Износ биланса укупног за 1906. годину и извјештаје управног савјета и ревизора рачуна расправе које се односе на одлуке и подјелу добити.

2.) Разна саопштења управног Савјета и евентуалне расправе, Одлуке.

3.) Именоване два ревизора рачуна за годину 1907. и одређивање плате ревизорима за год. 1906.

НБ. За присуствовати у скупштини, акционари морају положити своје акције, најмање три дана у напријед, у друштвеној управи у Венецији или код Трговачке Италијанске Банке (Централно Сједиште у Милану; Одјељење у Венецији).

У случају кад се прва скупштина не би могла одржати, акционари се позивају поново, истог дана — 1. (14. апр. 1907. — у истој канцеларији у шест часова послје подне.

Подгорица, 12. марта 1907.

### УПРАВНИ САВЈЕТ.

Р. 173, Бр. 157, 1,1

### БАРСКО ДРУШТВО

АНОНИМНА КОМПАНИЈА

ОСНОВНИ КАПИТАЛ 4.000.000 КР.

### Сједиште на ЦЕТИЊУ.

Господа акционари позивају се на

### Редовну Главну Скупштину

по одредбама чланова 10 и 14 друштв. статута, у суботу 31. марта (13. апр. 1907. у 3 часа послје подне у просторијама канцеларије изаслатог савјетника у Венецији — Кампо Сан Проволо, Палацо Вјанели, Бр. 4711.

### ДНЕВНИ РЕД:

1.) Поднашање закључних рачуна о раду за годину 1906. и извјештај управног савјета и ревизора рачуна са односним претресом.

2.) Разна саопштења управног одбора и односни претрес.

3.) Избор два ревизора за преглед рачуна за годину 1907. и одређивање накнаде г. г. ревизорима за год. 1906.

НБ. За присуствовати у скупштини, акционари морају положити своје акције најмање 3 дана у напријед, код Трговачке Италијанске Банке (Централно Сједиште у Милану — Одјељење у Венецији).

У случају да се прва скупштина не би могла одржати, г. г. акционари позивају се поново, истог дана — 31. марта (13. априла) 1907. — у истој канцеларији у 6 сати послје подне.

Цетиње, 12. марта 1907.

### УПРАВНИ САВЈЕТ.

Р. 175, Бр. 158, 1,1

### ПРОДАЈЕМ због пресељења

моју кућу налазећу се у „Баја Пивљанина“ улици број 56. Изглед на „Обилића пољани“ и „Балшића пазару“. Цијена умјерена.

Цетиње. **Перо Марковић**  
Р. 26, Бр. 156, 1,1 типограф

### НА ЗНАЊЕ

Чиним на знање сваком, да ја за мога сина Пера, не одговарам ни зашто, пошто исти ништа његово нема, те ако би се код кога ма што задужио, нека се нико мени не обраћа.

Андријевица, 13. марта 1907.

Томица Л. Масловарић  
Р. 43, Бр. 144, 1,1

Имам на продају

### САРДЕЛА У КУТИЈАМА

најбољег квалитета, — једна кутија пара 32. Ко купи кашету од 100 шкатула, цијена јевтинија.

Цетиње.

Р. 23, Бр. 152, 1,3

Франо Леш

### ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Наша браћа у далеком свијету, у туђем завичају, (Америка) гдје су пошли да знојем свога чела зараде коју пару — не заборављају на своју милу отаџбину и народне светиње.

Од својих тешко зарађених пара, свијесни синови ове земље, сјећајући се храма *Свете Госпоје* у селу *Заврх* — са врло обилним прилозима.

У ту сврху приложила су шледећа господа у *долларима*.

Радован С. Павловић 40, Андрија Ј. Павловић 40, Филип С. Јововић 26, Јован В. Бојановић 25, Живко Ш. Бојановић 20, Филип Л. Николић 10, Петар Н. Ружић 10, Гаврило М. Стајић 10, М. Ђ. Ј. браћа Булајићи 10, Саво Ј. Ђукановић 6, Крсто Ј. Лакићевић 6, Пајо Ђ. Миловић 6, Машан К. Поповић 6, Милан З. Анђелић 5, Стево С. Анђелић 5, Станко С. Вујовић 5, Ђуро Ф. Мрваљевић 5, Милош М. Јунчевић 5, Ђукан П. Ђукановић 5, Новак В. Милатовић 5, Андрија М. Митровић 5, Максим С. Ковач 5, Јован Ђ. Самарџић 5, Илија Ђуровић 5, Бошко Г. Стрковић 5, Бајо Т. Никчевић 5, Радоје Н. Никчевић 5, Мирко Н. Вучинић 5, Крсто Л. Вукосавовић 5, Томо П. Ђурђевић 5, Бајо Ј. Никчевић 5, Илија И. Правица 5, Широ Ј. Буђен 5, Ђуро М. Маловрзић 5, Мијајло М. Вучуровић 5, Мијајло С. Вујачић 5, Јошо П. Јововић 5, Максим М. Благојевић 5, Митар К. Поповић 5, Мило Ј. Поповић 5, Ристо Т. Тупић 5, Тодор Р. Марковић 5, Мато Н. Бендераћ 5, Спасоје Н. Бендераћ 5, Јован С. Бендераћ 5, Пеко Б. Бендераћ 5, Мирко М. Пековић 5, Јаков Дероња 5, Лазар М. Брајовић 5, Сава Л. Драшковић 5, Андрија Ј. Перовић 5, Аким Ш. Баковић 5, Мило Х. Миџар 5, Лука Л. Николић 5, Јово Ј. Буђен 5, Радован Ш. Бојанић 5, Ставо А. Фатић 4, Петар И. Поповић 4, Гаврило Н. Петановић 4, Мило Ђуровић 3, Блажо Пламенац 3, Марко Ђ. Грабовица 3, Вуксан М. Мијушковић 3, Марко К. Гојенић 3, Трипо П. Бундичић 3, Јаков С. Церовић 3, Радивоје М. Церовић 3, Миланко П. Пејановић 3, Лазар С. Вујачић 3, Андрија М. Вујачић 3, Јово К. Радовић 3, Андрија Ђ. Станковић 2, Марко А. Радуловић 2, Томо Н. Добрковић 2, Саво М. Добрковић 2, Михо Н. Будимчић 2, Илија У. Ђурић 2, Марко Д. Миловић 2, Петар Бијелић 2, Видоје Бијелић 2, Крсто Т. Вујовић 2, Иво Ђ. Леверда 2, Јован Копитовић 2, Ђуро Г. Самарџић 2, Јеремије Н. Петковић 2, Јован Ј. Анђелић 2, Голуб Радановић 2, Лазар М. Радановић 2, Божо Т. Радовић 2, Богдан Ј. Бабић 2, Мато С. Гобовић 2, Мићо Р. Иветић 2, Лазар Симић 2, Максим М. Шаќта 2, Јошо С. Томашевић 2, Никола Р. Гркавац 2, Душан П. Пенда 2, Лесо Н. Бронзић 2, Марко И. Поповић 2, Јован Т. Кокотовић 1, Саво Ђ. Вучуровић 1, Пајо М. Лакићевић 1, Биндо Љутић 1, Симо Маловразић 1, Нико Миландиновћ 1, Обрен Кржић 1, Нико Ј. Вукосавовић 1, Јован Љ. Матковић 1, Стево Ј. Влаховић 1, Јоко Ј. Јакшић 1, Јанко Ј. Зрновац 1, Вукан Ј. Густин 1, Митар Вуковић 1, Марко В. Бечић 1, Томо Грковац 1, Божидар И. Шаќота 1, Мијо Б. Милић 4, Благоје С. Илић 3.

Потписани сматрају за своју свету дужност, да својој браћи најтоплије благодаре на овом племенитом и похвалном дару, те их поздрављају, са: Чувала вас и помагала вам Свега Госпоја.

Заврх, 15. марта 1907. год.

У име општинара: Новак Рамов Јововић, Никола Пеков Павловић, Крсто Станков Радуловић.

Р. 571, Бр. 143, 1,1

### ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом ненадне смрти наше нигда непрежаљене шћере односно сунруге

### † СТАНЕ

која се 2. марта пресели у вјечност у 19 години свога живота. Овим путем изјављујемо највећу благодарност свима, који нам ма којим путем изјавише саучешћа.

Љуботињ, 15. марта 1907.

Ожалошћени: родитељи: **Нико и Марица Дрецуни**; супруг: официр **Стево Пејаковић**, са осталом родбином.

Р. 54, Бр. 155, 1,1